

Taula rodona: Ampliant i reforçant el dret a la informació

Carlos Sánchez Almeida, advocat i director de la Plataforma en Defensa de la Llibertat d'Informació (PDLI)

Fa un any que es va constituir la Plataforma en Defensa de la Llibertat d'Informació. Defensa el dret a transmetre tot tipus d'informació a tothom que emet per les xarxes socials. En aquests moments hi ha gent processada per fer-ho.

El BOE inclou una bateria de mesures per legislar, començant per la Llei Síndic i que endureix l'actual govern amb noves normes com lleis mordassa per tal de controlar la capacitat dels ciutadans per comunicar-se.

Lleis com la de seguretat ciutadana més reformes del codi penal limiten la capacitat dels ciutadans a informar sobre cossos i forces de seguretat a les xarxes i imposen multes desproporcionades. I també inclouen el criteri de responsabilitat a organitzadors de manifestacions o provocadors d'aldarulls.

Les modificacions fetes en matèria de terrorisme es defineixen en funció de la finalitat dels aldarulls (hi inclouen clàusules que impedeixen manifestar-se, subvertir l'ordre constitucional o impedir a càrrecs públics exercir la seva feina). Són unes restriccions que ja estan en vigor.

Gemma Garcia Fàbrega, periodista i membre de La Directa

Malgrat la situació actual, la millor eina per garantir el dret a la informació és exercir-lo com a professionals i òbviament els poders públics han de garantir aquest dret.

La societat ha d'exigir-lo i alhora hi ha d'haver un compromís ferm dels periodistes i comunicadors.

Primer hem de ser conscients de què significa aquest dret per poder exercir-lo i moltes vegades tal i com està estructurada la informació i els mitjans de comunicació, dificulten que sigui així. Sovint hi ha tipus de relacions amb el poder o amb els cossos policials pel tipus d'informació que s'elabora que poden generar uns vincles que van en detriment d'aquest dret a la informació.

Fins ara ja hi havia alguns problemes pel que fa a la limitació del dret a la informació però ara, aquesta llei mordassa és un retrocés perquè el seu redactat permet certa discrecionalitat que podria jugar en contra de certs mitjans de comunicació.

Hi ha d'haver un compromís ferm per part dels professionals i s'han de trobar aliances com la iniciativa de la *Xarxa ciutadana pel dret a la informació i la comunicació* per exigir i proposar mecanismes que garanteixin aquest dret. Aquest seria un primer punt.

En segon lloc, cal recuperar el concepte de democratitzar la informació, un concepte que prové dels anys 80, de l'informe MacBride que es va redactar per garantir aquest dret i trencar els oligopolis de la informació. És important assenyalar que hi ha tres àmbits de mitjans de comunicació: els del sector privat, els públics i els mitjans comunitaris que són essencials per garantir el dret a la informació.

Pel que fa als mitjans públics els hem de defensar fermament i les retallades i la precarietat dels professionals juga en detriment d'aquest dret.

Cal posar èmfasi en aquest tercer espai dels mitjans comunitaris que ajuden a posar en valor la frase que el dret a la informació no és un punt d'arribada sinó un punt de partida.

La propietat dels mitjans condiona aquest dret i la dependència excessiva de la publicitat tampoc no és bona. Mitjans com La Directa podríem dir que són el 3r sector de la comunicació. Hem de saber arribar a la gent, informar dels projectes perquè siguin conscients de què costa la informació.

És important fer seguiment dels temes, s'acostumen a deixar sense saber com acaben o evolucionen.

Per garantir el dret cal també localitzar els silencis mediàtics i treure'ls a la llum.

Jornada

Dret a la informació per a una cultura de pau

Barcelona, 2 de desembre de 2015

Roger Palà, periodista, fundador i coordinador de Crític

L'experiència de Crític: és un model cooperatiu. Hi ha tres periodistes socis, 60 socis col·laboradors i 1.100 subscriptors.

Una de les claus per reforçar el dret a la informació passa per aquestes estructures cooperatives.

El dret a la informació és pot veure limitar per factors com les lleis, el poder polític, etc. però n'hi ha d'altres que són més nocius i efectius:

1. Vivim en un clima que anomeno d'infoxicació. Hi ha una sobreabundància mediàtica. Tenim molta informació però això no vol dir que el dret a la informació estigui garantit. Calen mitjans que ofereixin poca informació però ben feta i que siguin capaços de prescriure. I calen ciutadans crítics que facin l'esforç de formar-se i reclamar bona informació.

2. La precarietat laboral en els mitjans de comunicació després d'anys de crisi econòmica i de model. La pitjor censura és l'autocensura. El benestar laboral ha de blindar els periodistes perquè exerceixin la llibertat d'expressió.

3. L'estructura dels mitjans de comunicació cada cop més dependents de la publicitat. Els mitjans grans escriuen per les persones que seuen als consells d'administració de les empreses de grans anunciats. No escriuen pel públic i després es queden sense lectors. El monocultiu de la publicitat és pernicios.

Els sous de la gent de base que cobren molt poc, la inestabilitat, la inseguretat, etc. contribueixen a una informació més deficient.

El periodista està molt a prop del poder perquè és qui té la informació però s'ha de vigilar de no mimetitzar, de no claudicar i deixar de publicar el que creus que s'hauria de saber.

El millor periodisme es continua fent en els grans mitjans de comunicació (Salvadors, Sense ficció, etc.) però cal demanar-ne més des de la ciutadania.

Hi ha d'haver un major apropament dels informats als mitjans de comunicació per reclamar també més presència.

Ara estem millor que fa 10 anys perquè hi ha més implicació de la gent. S'ha democratitzat el Dret a la Informació però ha provocat una major precarietat del periodisme.

A la llarga el talent s'imposa i cal una professionalització.

Toni Soler, periodista i director del programa Polònia de TV3

La pròpia professió posa traves al dret a la informació.

Hi ha una crisi dels mitjans de comunicació a causa d'Internet, que abarateix la professió periodística. Necessitem mitjans forts suportats per lectors.

El dret a la informació és el dret de la gent de ser informats de forma veraç i a no ser difamants.

La decadència del paper ha portat a una certa facilitat a dir qualsevol cosa.

La premsa ha vist de créixer la seva preeminència.

Les noves tecnologies han permès més informació a l'abast de més gent. I la creació de mitjans sense tanta dependència de la publicitat.

Polònia va bé perquè és rendible, perquè les xifres d'audiència són bones i això és el que cal perquè un mitjà sigui viable.

Els mitjans de comunicació no estan en mans de la professió sinó de la propietat.